

CONSILIUL LEGISLATIV

CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETARIATUL GENERAL

Doamnei Secretar General Adjunct Ioana BRAN-VOINEA,

Urmare adreselor Dumneavoastră nr. Plx.236/01.09.2025 și nr. Plx.248/08.09.2025 vă transmitem, alăturat, avizele Consiliului Legislativ referitoare la:

- propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar;
- propunerea legislativă pentru completarea art.191 alin.(1) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023.

În vederea facilitării analizei juridice a proiectelor, vă recomandăm consultarea site-ului oficial al instituției noastre, www.clr.ro, secțiunea „Evidența legislației”, pentru accesarea fișelor actelor normative incidente, cu toate intervențiile legislative suferite.

De asemenea, în secțiunea „Versiuni consolidate” aveți posibilitatea de a consulta versiunile consolidate ale legilor, ordonanțelor, ordonanțelor de urgență, precum și ale hotărârilor cu caracter normativ adoptate de Guvern.

Cu deosebită considerație,

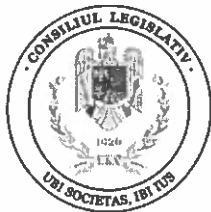
PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. R2185/11.09.2025

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă privind completarea
Legii nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar**

Analizând propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr. Plx.236/01.09.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D660/02.09.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, astfel încât în toate unitățile de învățământ preuniversitar de stat și particulare să fie intonat Imnul național al României „Deșteaptă-te române” și să fie rostită rugăciunea „Tatăl Nostru” la începutul cursurilor.

2. Având în vedere Deciziile Curții Constituționale nr. 548/2008 și nr. 537/2018, prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. La **titlu**, pentru redarea corectă a denumirii actului normativ care face obiectul intervenției legislative, este necesară reformularea acestuia astfel:

„Lege pentru completarea Legii învățământului
preuniversitar nr. 198/2023”.

5. La **articolul unic**, potrivit uzanțelor normative, partea dispozitivă a acestuia va fi formulată astfel:

„Articol unic. - **După articolul 11 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 613 din 5 iulie 2023, cu modificările și completările ulterioare, **se introduce un nou articol, art. 11¹, cu următorul cuprins:**”.

Pe cale de consecință, pct. 1 se va elimina.

La norma propusă pentru **art. 11¹ alin. (1) partea introductivă**, pentru rigoarea redactării, sugerăm ca expresia „directorul unității” să fie înlocuită cu sintagma „directorul unității de învățământ”.

Observația este valabilă și pentru cele două teze ale **alin. (3)**.

La **alin. (1) lit. a)**, potrivit uzanțelor normative, partea finală a normei va fi redactată astfel: „... Legea nr. 75/1994 privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României de către autoritățile și instituțiile publice, **cu modificările și completările ulterioare**”.

La **alin. (2)**, potrivit terminologiei de specialitate, propunem ca norma să debuteze astfel: „(2) Prin decizia directorului unității de învățământ ...”.

La **alin. (3) teza întâi**, norma preconizată prevede ca „*directorul unității să fie informat în scris în legătură cu **refuzul participării***”. Referitor la acest aspect, precizăm că prin Decizia nr. 669 din 12 noiembrie 2014, Curtea Constituțională a reținut că „*În adoptarea reglementărilor sale în domeniul învățământului, legiuitorul trebuie să țină seama de faptul că art. 29 alin. (6) din Constituție garantează dreptul la învățământul religios și nu obligația de a frecventa cursuri de religie. Sub acest aspect, **manifestarea liberă a opțiunilor implică în mod necesar inițiativa proprie a persoanei în sensul frecventării disciplinei Religie, iar nu consimțirea tacită sau refuzul expres. Exprimarea unei opinii din perspectiva prevederilor constituționale***”.

referitoare la libertatea conștiinței și a religiei aplicabile în domeniul învățământului religios trebuie să aibă întotdeauna un sens pozitiv (persoana alege să studieze religia), iar nu un sens negativ (persoana alege să nu studieze religia), întrucât în cea de-a doua ipoteză persoana este prezumată ca manifestând deja opțiunea de a studia, fiind nevoită să acționeze ulterior pentru excluderea sa din grupul de studiu. Or, o atare reglementare nu reprezintă altceva decât o constrângere a persoanei în manifestarea unei opțiuni, ceea ce de plano, contravine libertății conștiinței consacrată de Constituție”.

Având în vedere cele semnalate propunem inițiatorilor reanalizarea normei în sensul jurisprudenței Curții Constituționale, și anume ca directorul unității de învățământ să fie informat în scris în legătură cu **participarea**, nu cu refuzul participării.

Totodată, pentru asigurarea caracterului complet al normei, această trebuie să prevadă că informarea se realizează de către elevul major sau de către părinții/reprezentanții legali ai preșcolarilor și ai elevilor minori.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 630/11.09.2025